The 2017 Investigation at Punžionys Cemetery

In 2017, 330 m^2 investigated on the grounds of a suspected Punžionys Cemetery using trial trenches and a field survey. During the survey, four disturbed inhumations dating to the 15th–16th centuries were discovered. A whetstone, fragments of a leather artefact, a flint flake, a dark ceramic pot (Fig. 1), and the remains of a leather purse (in the same burial as the pot) were found in the burials. During the evaluation, three trenches were excavated and isolated potsherds were found. The stones found in Trench 2 perhaps marked the boundaries of the former cemetery (Fig. 2).

Simonas Sprindys

Plinkšių senkapis

2018 m. KPD iniciatyva tikslintos 4 archeologinių objektų vertingosios savybės bei teritorijų ribos. Vienas iš jų buvo senkapis (UK 6394), esantis Plinkšių kaime (Mažeikių r., Šerkšnėnų sen.). Iki 2018 m. senkapio ribos buvo visiškai nežinomos ir neapibrėžtos, datavimas neaiškus, archeologiniai tyrimai senkapyje ar jo aplinkoje nevykdyti. Todėl atlikti žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai metalo ieškikliais.

1 pav. Perkasos 3 bendras vaizdas. S. Sprindžio nuotr.
Fig. 1. General view of Trench 3.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu ištirtos 4 perkasos, 40 m^2 plotas. Vėliau metalo ieškikliais žvalgytas apie 4300 m^2 plotas. Tyrimais siekta įvertinti objekto paminkliškumą, atskleisti vertingąsias savybes, patikslinti datavimą ir teritorijos ribas.

Perkasoje 3 (1 pav.) aptiktas iki 20 cm storio archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis, kuriame rastos 3 buitinės keramikos šukės, datuojamos I tūkst. II puse. Gali būti, jog tai tuo metu šalia kapinyno gyvavusios senovės gyvenvietės liekanos. Perkasose 1, 2 ir 4 archeologinę vertę turinčių sluoksnių, radinių ar struktūrų neaptikta. Įžemis – šviesus smėlis, vietomis rausvas molis – tyrimų metu pasiektas 20–60 cm gylyje.

Žvalgant metalo ieškikliais aptikta 12 radinių, datuojamų I–XX a. Geležies amžiumi datuojami radiniai koncentravosi į V nuo NKVR žymimos senkapio vietos ir į V nuo perkasos 3, kurioje rastas senovės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis (2 pav.).

Žvalgymų metu taip pat aptikta pavienių XVIII–XIX a. radinių, siejamų su netoliese (apie 700 m atstumu PR kryptimi) XVIII–XX a. veikusiu Plinkšių dvaru.

Tyrimų metu iš viso rasta 15 radinių. Jie inventorinti ir perduoti Mažeikių muziejui.

Archeologinių tyrimų metu kapų ar jų liekanų nerasta. Aptiktos segės, skiltuvas bei žirgo ar raitelio aprangos detalės (3 pav.) yra tipiški kuršiško kapinyno radiniai. Atsižvelgiant į šių radinių chronologiją, galima manyti, jog kapinyne buvo laidojama I–XIII a. Kadangi tyrimų metu palaidojimų ar jų liekanų neaptikta, buvo tik pavienių radinių, galima teigti, jog kapinynas yra dalinai arba visiškai suardytas.

2 pav. Situacijos planas: 1 – perkasų vietos; 2 – žvalgymų vieta; 3 – rekomenduojamos saugoti teritorijos ribos; 4 – senkapis; 5 – I–XIII a. radiniai; 6 – XVIII–XIX a. radiniai; 7 – perkasų numeriai. S. Sprindžio brėž.

Fig. 2. Situation plan: 1 – trench locations; 2 – survey location; 3 – recommended boundaries of the area to be protected; 4 – the cemetery; 5 – 1st–13th-century finds; 6 – 18th–19th-century finds; 7 – trench numbers.

Sprendžiant pagal teritorijoje matomas nedideles duobutes, manoma, jog kapinynas yra išplėštas nelegaliai ieškant radinių ir kasinėjant XX a. pabaigoje – XXI a. pradžioje.

Remiantis archeologinių tyrimų rezultatais, manoma, jog tirtoje teritorijoje gali būti archeologinio pobūdžio vertingųjų savybių (kapai ar jų liekanos, įkapės) turintis kapinynas ar jo liekanos. Taip pat nustatyta, jog teritorijoje yra senovės gyvenvietės kultūrinis sluoksnis.

Plinkšės Cemetery

In the autumn of 2018, four trenches (a total of 40 m^2) were excavated in the cemetery in Plinkšės village (Fig. 1). Roughly 4300 m^2 were also surveyed using metal detectors (Fig. 2). It was determined that an Iron Age settlement had existed in the area. Based on the discovered finds: brooches, a fire striker, and elements of equestrian gear (Fig. 3), it is possible to think that a Curonian cemetery dating to the 1st–13th centuries also existed in the area. It is thought that the cemetery has been partially or completely destroyed as well as robbed during illegal digging in the late 20-early 21st century.

3 pav. Archeologiniai radiniai – kuršiško kapinyno įkapės: 1 – skirstiklis; 2 – lankinė akinė segė; 3 – skiltuvas. S. Sprindžio nuotr.

Fig. 3. Archaeological finds – grave goods from the Curonian cemetery: 1 – a strap distributor; 2 – an eye brooch; 3 – a fire striker.